T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/425
KARAR NO : 2023/72
KARAR TR : 23/01/2023

ÖZET: Davalı BOTAŞ bünyesinde kapsamdışı personel olarak çalışmakta iken davacı hakkında verilen disiplin cezasına ilişkin disiplin kurulu işleminin iptali istemiyle açılan davanın, 25/10/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37. maddesi ile değiştirilen 399 sayılı KHK'nın ek 3.maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş. Ö
Davalı : B. H. ile P. T. A.Ş.
Vekili : Av. K. E

I. DAVA KONUSU OLAY

1. BOTAŞ bünyesinde âmir pozisyonunda kapsam dışı personel olarak görev yapan davacı tarafından, BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesi'nin 9/2-b maddesi kapsamında kademe ilerlemesinin üç yıl süreyle durdurulmasına ilişkin Kapsam Dışı Personel Merkez Disiplin Kurulunun 03/07/2018 tarihli ve 2018/6 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

2. Davalı vekili, yasal süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde, davanın iş mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. Ankara 3. İdare Mahkemesi 10/05/2019 tarihli ve E.2019/258, K.2019/1139 sayılı kararı ile, *"işçi ile işveren arasındaki iş ilişkisinden kaynaklı uyuşmazlığın iş mahkemelerinde çözümü gerektiği"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiştir. Bu karar, davacı tarafça istinaf edilmiştir.

4. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi, 11/12/2019 tarihli ve E.2019/2251, K.2019/2708 sayılı kararı ile, *"...bakılan davadaki uyuşmazlığın, BOTAŞ'ta iç düzen ve işleyişi sağlamaya yönelik davacı hakkında yapılan disiplin incelemesi sırasında görevden uzaklaştırılmasından kaynaklanması karşısında, iş akdi ile ilgili olmayan ve idari işlem niteliğine sahip olan, "Kapsam Dışı Personel olan davacının BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesinin 37. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmasına ilişkin" uyuşmazlığın idari yargı merciince çözümlenmesi gerektiği"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan kabulü ile Ankara 3. İdare Mahkemesinin kararının kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine iadesine kesin olarak karar vermiştir.

5. Davalı vekili, yasal süresinde sunduğu savunma dilekçesinde, davanın adli yargıda görülmesi gerektiği görüşüyle yargı yolu itirazında bulunmuştur.

6. **Ankara 3. İdare Mahkemesi, 13/10/2021 tarihli ve E.2020/88 sayılı kararı**ile, davalının görev itirazının reddi ile mahkemenin görevli olduğuna karar vermiştir. Anılan görevlilik ara kararının ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...Olayda, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37.maddesi ile 399 sayılı KHK'nın 3.maddesinde yapılan düzenleme uyarınca, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarındaki iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere 25.10.2017 tarihinden itibaren iş mahkemelerinde bakılacağı açık ise de, bakılan davadaki uyuşmazlığın, BOTAŞ'ta iç düzen ve işleyişi sağlamaya yönelik davacı hakkında yapılan disiplin incelemesi sırasında görevden uzaklaştırılmasından kaynaklanması karşısında, iş akdi ile ilgili olmayan ve idari işlem niteliğine sahip olan, 'Kapsam Dışı Personel olan davacının BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesi uyarınca kademe ilerlemesinin 3 yıl durdurulması cezası ile*

cezalandırılmasına ilişkin' davanın görüm ve çözümünde idari yargı merciince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

7. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"...Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel" olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Olayda, 233 sayılı KHK'ye tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan BOTAŞ B. H. ile P. T. A.Ş. Genel Müdürlüğü; sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 01/03/1996 tarihli ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 22/01/1996 tarihli veE.1995/1, K.1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumlan ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin ek 3. maddesi; "5m Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu dava 03/07/2018 tarihinde gerçekleştirilen disiplin işlemine ve sonrasında yapılan talebe karşı 30/01/2019 tarihinde, yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeple, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 29/01/2018 tarihli ve E.-K.2018/18-49 sayılı, 25/06/2018 tarihli ve E.-K.2018/359-411 sayılı ve 30/09/2019 tarihli ve E.-K.2019/388-586 sayılı kararlarında da aynı hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacı hakkında verilen Disiplin Kurulu kararının ve bu karara dayanılarak tesis edilen işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir."

9. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı sayılı Kanun'un 13. maddesine göre benzer dosyalarda aynı yöndeki düşüncesi bilinmekle, Danıştay Başsavcısından yazılı düşünce istenilmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

10. 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu' nun 37. maddesi ile değiştirilen 399 sayılı KHK'nın ek 3.maddesi; *"Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür"* şeklindedir.

11. 17 Nisan 1995 tarihli ve 22261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe giren Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Ana Statüsünün *"Amaç ve Kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Ana Statünün amacı; 8/6/1984 tarih ve 233 saydı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve sözkonusu Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) adı altında teşkil olunan İktisadi Devlet Teşekkülü'nün hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir."

12. Anılan düzenlemenin *"Hukuki Bünye"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"1. Bu Ana Statü ile teşkil olunan BOTAŞ Tüzel Kişiliğine sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu

sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü'dür. 2. BOTAŞ, K.H.K. ve bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir..."

13. Anılan düzenlemenin *"Personele ilişkin hükümler"* başlıklı 21. maddesi şöyledir:

"BOTAŞ, müessese ve bağlı ortaklık personelinin; istihdam şekilleri, atama, göreve son verme, yükümlülük ve sorumlulukları, kadro tesbiti, ücret, prim, ikramiyeler, yurtdışına gönderme, siyasi faaliyet yasağı, vekalet ücretlerinin dağıtımı ile yönetim kurulu üyesi, denetçi ve tasfiye kurulu üyelerinin ücret ve hakları konusunda KHK ve söz konusu KHK'ye uygun olarak çıkarılacak Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel rejimi esaslarını düzenleyen kanun hükümleri uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 23/01/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'undavanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davalı BOTAŞ bünyesinde âmir pozisyonunda ve kapsam dışı personel olarak görev yapan davacı tarafından, kademe ilerlemesinin üç yıl durdurulması konulu disiplin kurulu işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

17. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle kapsam dışı personel olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

18. Yukarıda anılan ve 25/10/2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı Kanun'un 37. maddesi ile değiştirilen 399 sayılı KHK'nın ek 3.maddesindeki, bu KHK'ya tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlerin iş mahkemelerinde görüleceği(§ 10) kuralı sonrasına ilişkin uyuşmazlıklarda, iş hukuku hükümleri kapsamında iş mahkemelerinin görevli olacağı öngörülmüştür.

19. Görev uyuşmazlığına konu dava 30/01/2019 tarihinde, yani anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra açıldığı ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince 25/10/2017 tarihinden sonra açılan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere iş mahkemelerinde bakılacağı sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 13/10/2021 tarihli ve E.2020/88 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 3. İdare Mahkemesinin 13/10/2021 tarihli ve E.2020/88 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

23/01/2023 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN